ואם נשתתפו במבוי מותרין כאן וכאן [א]עירבו בחצירות ונשתתפו במבוי ושכח אחד מבני חצר ולא עירב מותרין כאן וכאן [ב]מבני מבוי ולא נשתתף מותרין בחצירות ואסורין במבוי [ג]שהמבוי לחצירות כחצר לבתים:

גמ' מני רבי מאיר היא דאמר בעינן עירוב ובעינן שיתוף אימא מציעתא ואם נשתתפו במבוי מותרין כאן וכאן אתאן לרבנן דאמרי בחדא סגיא הא ל"ק [ד]ואם נשתתפו נמי קאמר אימא סיפא עירבו בחצירות ונשתתפו במבוי ושכח אחד מבני חצר ולא עירב מותרים כאן וכאן היכי דמי אי דלא בטיל אמאי מותרים אלא פשיטא דבטיל אימא סיפא שכח אחד מבני מבוי ולא נשתתפו מותרין בחצירות ואסורין במבוי ואי דבטיל אמאי אסורין במבוי וכי תימא קסבר רבי מאיר אין ביטול רשות במבוי והא [ה]תניא שהרי ביטל לכם רשותו דברי רבי מאיר אלא פשיטא דלא בטיל ומדסיפא דלא בטיל רישא נמי דלא בטיל רישא וסיפא רבי מאיר מציעתא רבנן כולה רבי מאיר היא וטעמא מאי אמר רבי מאיר בעינן עירוב ובעינן שיתוף שלא לשכח תורת עירוב מן התינוקות והכא כיון דרובה עירבו לא משתכחא אמר רב יהודה רב לא תני פתוחות זו לזו וכן אמר רב כהנא רב לא תני פתוחות זו לזו איכא דאמרי רב כהנא גופיה לא תני פתוחות זו לזו אמר ליה אביי לרב יוסף מאי טעמא דלא תני פתוחות זו לזו קסבר כל שיתוף שאין מכניסו ומוציאו דרך פתחים במבוי לאו שמיה שיתוף איתיביה [ו]בעל הבית שהיה שותף לשכניו לזה ביין ולזה ביין אין צריכין לערב התם דאפקיה ועייליה [ז](איתיביה) [ח]כיצד משתתפין במבוי וכו' התם נמי דאפקיה ועייליה מתקיף לה רבה בר (א) חנן אלא מעתה הקנה לו פת בסלו ה"נ דלא הוי שיתוף וכי תימא הכי נמי והא [ט]אמר רב יהודה אמר רב בני חבורה שהיו מסובין וקדש עליהן היום הפת שעל שלחן סומכים עליה משום עירוב ואמרי לה משום שיתוף ואמר רבה לא פליגי כאן במסובין בבית כאן במסובין בחצר אלא טעמא דרב דקא סבר אין מבוי ניתר בלחי וקורה [ח]עד שיהו בתים וחצירות פתוחים לתוכו גופא [ט]אמר רב [י]אין מבוי ניתר בלחי וקורה

עד

ואם נשתתפו כו'. בגמרא מתרץ לה: **ושכח אחד מבני חצר ולא עירב.** בחצירו להתיר חצירו אבל בשיתוף היה לו חלק: **מותרין כאן וכאן.** השתא משמע דסומכין ובגמרא מתרץ לה: **שהמבוי לחצירות כחצר לבתים.** כשם שאסור להוציא מן הבתים לחצר בלא עירוב כך אסור להוציא מן החצר למבוי בלא שיתוף ולא תימא דלא דמו דבית וחצר זו רשות היחיד וזו רשות הרבים אבל חצר ומבוי שניהן רשויות של רבים הן: **גמ' ואם נשתתפו נמי.** ואקמייתא קאי ואם נשתתפו אף במבוי קאמר: **אמאי מותרין.** באותה חצר הא רבי מאיר לית ליה סומכין על שיתוף: **מבני מבוי ולא נשתתף.** אחת מן החצירות לא נשתתפה עם חברתה במבוי: **והא תניא.** לעיל (ב) בפירקין גבי צדוקי: **רישא נמי דלא בטיל.** הא דקתני שכח אחד מבני חצר כדלא בטיל וקתני מותרים אלמא סומכין על השיתוף: **רישא וסיפא רבי מאיר.** רישא קתני עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבוי אסורין במבוי אלא אם כן נשתתפו נמי במבוי כרבי מאיר וסיפא קתני מבני מבוי ולא נשתתף אסורין במבוי כרבי מאיר: **ומציעתא.** דקתני מבני חצר ולא עירב כו' כרבנן: **כולה רבי מאיר היא.** ומציעתא אמאי סומכין בני אותה חצר על השיתוף משום דרובן עירבו דטעמא מאי כו': **רב לא תני פתוחות זו לזו.** וכל עירבו בחצירות דמתניתין עירבו כל חצר לעצמה קאמר ומותרין בחצירות דקתני מותרין בני חצר לעצמן קאמר: **כל שיתוף שאין.** כל אחד ואחד מכניס חלקו דרך פתח חצירו למבוי ודרך מבוי יוליכוהו לחצר שיהא מונח בו: **לאו שמיה שיתוף.** שאם יכניסוהו דרך פתחים שמחצר לחצר אין נראה כשיתוף מבוי והכא נמי חייש רב דילמא מעיילי ליה דרך פתחים שביניהן: **אין צריך לערב.** והא הכא דלקחו חבית בשותפות ולא נכנסה אלא לאותה חצר לבדה: **דאפקיה ועייליה.** לחבית בכל החצירות ומהן למבוי ומשם לחצר שהונח שם ולא לשם שיתוף. ושינויא דחיקא הוא ולא הוי מסקנא הכי: **כיצד משתתפין כו'.** תיובתא קא מותיב ממתניתין דפרק חלון לקמן [דף עט:] דקתני התם כיצד משתתפין במבוי מניח את החבית ואומר הרי זה לכל בני מבוי ומזכה להן כו' והא הכא דחד מזכה מדידיה לכולהו ולא נכנסה לחצרותיהן: **מסובין בבית.** סומכין משום עירוב החצר כדאמר לקמן [פה:] עירובי חצירות בבית שבחצר: **מסובין בחצר.** סומכין משום שיתוף דשיתופי מבואות מותר להניחן בחצר שבמבוי אבל משום עירוב לא דבית בעינן לעירוב משום דירה וחצר לאו בר דירה הוא:

בתים

אימא מציעתא ואם נשתתפו במבוי מותרין כאן וכאן אתיא כרבנן. ואפילו למאן דאמר לעיל [דף עא:] דבפת לא פליגי משמע ליה ואם נשתתפו במבוי בכל ענין ואפילו נשתתפו במבוי ביין: **אלא** פשיטא דבטיל. ואם תאמר למאן דאמר אין מבטלין רשות מחצר לחצר היאך מותרין במבוי הא אין יכול לבטל רשותו לבני חצר אחרת לרבה [י]דאמר לשמואל דאפילו ב' חצירות זו לפנים מזו פעמים דאין מבטלין ויש לומר דהא לא קשיא שהרי במבוי נשתתף אבל הא קשיא היאך מועיל במבוי ביטול לרבה דאמר בב' חצירות זו לפנים מזו דאין מבטלין ועל כרחך יש ביטול רשות במבוי (ג) כדדייקי שהרי ביטל להם רשותו ויש לומר דכיון דכולם שוין במבוי זה כזה יכול לבטל אף לבני חצר אחרת שהמבוי חדא תשמישתא לתרוייהו ולא דמי לב' חצירות דהא תשמישתא לחוד והא תשמישתא לחוד כדאמר לעיל (ד) ולקמן (דף עט.) תנא גבי בית שבין שתי חצירות ומלאוהו תבן דאם נתמעט התבן מעשרה טפחים מבטלין הבית לזה ולזה והיינו טעמא כדפרישית דאפילו לשמואל הבית לחצירות חדא תשמישתא הוא לתרוייהו: **כל** שיתוף שאין מכניסו ומוציאו דרך פתחים למבוי לאו שמיה שיתוף. פי' בקונטרס ולהכי לא תני רב ופתוחין זו לזו דחייש דילמא מעיילי ליה דרך פתחים שביניהם משמע לפירושו (ה) ואם פתוחות זו לזו לא מהני בהן שיתוף ואפילו מעיילי ליה דרך מבוי גזרינן דילמא לא מעיילי אלא דרך פתח החצר וסמכינן עליה ואם תאמר היכי משכחת ליה פלוגתא דרבי מאיר ורבנן דמערבין ומשתתפין אם לא בחצירות הפתוחות זו לזו ומשמע התם דמהני שיתוף ויש לומר דאשכחן לה כשעירבו החצירות דרך חלונות וכיון שאין פתח גמור מחצר לחצר גבוה י' ורוחב ד' ליכא למיגזר דילמא מפקי ועיילי השיתוף שלא כדרך המבוי כיון דמחצר לחצר לא סלקי להדיא אי ליכא פתחים אלא חלונות בעלמא: **דאפקיה** ועייליה. פירש בקונט' לאותה חבית בכל החצירות ומהן למבוי ומשם לחצר שהונח שם ולא לשם שיתוף ולפירושו ה"ל למימר דעייליה ואפקיה ועייליה ובחנם דחק לומר כן דתחילה היה בשאר חצירות ואפקיה למבוי והדר עיילי בזה החצר: **בני** חבורה שהיו מסובין כו'. כאן לא שייך למימר דאפקיה ועייליה דאע"ג דיכול לומר דכל חד וחד הביא פת בחצר זה [דרך מבוי] כדי לסעוד סתמא דמלתא איירי שבעל הבית זה הזמינם לסעוד אצלו ואע"פ שלא זיכה סומכין על פת שעל השלחן דסמכו נו דמו שאין לומר שכך אירע שפת של בעל הבית היה מונח בשאר חצירות והובא כאן דרך מבוי להוצאה והכנסה זו לא מהניא מידי כיון שלא היה קנוי פת לכל בני החבורה באותה שעה אלא היה של בעל הבית זה * ואין הכנסה והוצאה מועלת אא"כ היה של בעל השיתוף מאותה שעה:

על

עין משפט נר מצוה

פב א מיי' פ"ה מהל' עירובין הלכה יג סמג עשין א טוש"ע א"ח סי' שפו:

פג ב מיי' וסמג שם טוש"ע א"ח סי' שפא סעיף א:

פד ג מיי' שם טוש"ע א"ח שם וסי' שפו סעיף ג:

פה ד מיי' פ"ו מהל' שבת הלכה ו סמג שם טוש"ע א"ח סי' שסג סעיף מ:

◆

רב ניסים גאון

מתני' מני ר' מאיר היא דאמר בעינן עירוב ובעינן שיתוף. הא דר' מאיר ורבנן כבר מפורשת בזה הפרק, מאי ר' מאיר ומאי רבנן דתניא מערבין בחצרות בפת.

◆

רבינו חננאל

מני ר' מאיר היא דאמר בעינן עירוב ובעינן נמי שיתוף. אי הכי אימא מציעתא, נשתתפו במבוי מותרין כאן וכאן, בחצירות ובמבוי, כרבנן דאמרי או מערבי או משתתפי. ופרקינן אעירובו דרישא קאי, והכי קתני כיון שעירבו (או נשתתפו) [ונשתתפו] נמי במבוי מותרין כאן וכאן. אי הכי אימא סיפא שכח אחד מבני חצר ולא עירב מותרין כאן וכאן, היכי דמי אי נימא כדקתני, אמאי מותרין והלא אוסר עליהן, דתנן שכח אחד מהן ולא עירב ביתו אסור כו'. ואוקימנא בשביטל רשותו בחצר כו'. ופרקינן אלא מתני ודאי בשביטל ומדרישא בשביטל סיפא נמי בשביטל. אימא סיפא שכח אחד מבני מבוי ולא נשתתף מותרין בחצירות ואסורין במבוי, ומאחר שביטל רשותו במבוי אמאי אסורין במבוי הא שמעינן ליה לר' מאיר דאית ליה ביטול רשות במבוי. דתניא בעיניין הצדוקי הדר עמו במבוי שהרי ביטל לכם רשותו דברי ר' מאיר, אלא פשיטא דלא ביטל משום הכי אסירי במבוי, ומדסיפא לא ביטל רישא נמי לא ביטל, וקתני מותרין כרבנן, וכי רישא וסיפא ר' מאיר ומציעתא רבנן. ושנינן כולה ר' מאיר היא, וטעמא מאי בעי ר' מאיר עירוב ושיתוף, כדי שלא תשתכח תורת עירוב. הכא מציעתא דמתניתין כיון דאחד שכח ורובה עירבו, לא משתכח תורת עירוב דהא רובה עירבו. אמר רב יהודה (אמר) רב לא תני במתני' פתוחות זו לזו, קסבר כל שיתוף שאין מכניסין אותו דרך פתחין למבוי לאו שמיה

מסורת הש"ס

א) ג"ז שבת אחר, ב) [לעיל סו:], ג) לעיל סח:, ד) לעיל עא., ה) רש"ל מ"ז, ו) לקמן עט:, ז) לקמן פה:, ח) [פירש"י ע"ז עי' בעמ' הבא], ט) שבת קל: לעיל ה. [ע"ש ל"ע] [לקמן עד:], י) לעיל סו:.

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' מתקיף לה רבה בר רב חנן: (ב) רש"י ד"ה והא תניא לעיל נ"כ סוף דף סח ע"ב: (ג) תוס' ד"ה אלא וכו' כדדייקי מדתני שהרי וכו': (ד) בא"ד כדאמר לעיל נ"כ דף סו ע"ב: (ה) ד"ה כל וכו' משמע לפירושו דאם:

◆

גליון הש"ס

גמ' ואם נשתתפו נמי קאמר. עיין לעיל דף סו ע"ב ברש"י ד"ה נסמוך אשיתוף: תוס' ד"ה בני. ואין הכנסה והוצאה מועלת. קשה לי דא"כ איך מפני תחלה על מתני' דכיצד משתתפים במבוי וכו' ה"נ דאפקיה ועייליה. הא מקודם לא מהני זה כיון דהחבית כולה דנפה"כ. וע"כ דעתה אחר הזיכוי מפקא ומעיילא א"כ למאי צריך לזכות ע"י בנו וכתו הא כיון דעיילא לכל חצר וחצר יקנה חצירו של כל אחד חלקו ביין וצע"ג:

◆

רבינו חננאל (המשך)

שיתוף. ואילו הן פתוחות זו לזו מכניסות אותו מזו לזו ואין מוציאין אותו למבוי אינו שיתוף, לפיכך לא תני במתני' פתוחות זו לזו. ומותבינן עליה מיהא בעל הבית שהיה שותף לשכיניו לזה ביין ולזה ביין וכו'. ופריק כגון דאפקיה לההוא יין והדר עייליה דרך פתחין למבוי. והכי נמי פריק בכיצד משתתפין במבוי כגון דאפקיה לההוא מידי דמקני להו לבני מבוי, והדר עייליה דרך פתחין למבוי. איני דרב אמר לא הוי שיתוף עד דמעייל ליה דרך פתחין למבוי, והא רב הוא דאמר בני חבורה שהיו מסובין וקדש עליהם היום פת שעל גבי השולחן סומכין עליה משום עירוב ואמרי לה משום שיתוף. ואמר רבה לא פליגי אי מסובין בבית סומכין עליה משום ערוב. ואי מסובין בחצר סומכין עליה משום שיתוף. ופרקינן אלא היינו טעמא דרב קסבר אין מבוי ניתר בלחי וקורה אלא אם היו בתים וחצירות פתוחות לתוכו. והני כיון דפתוחות זו לזו נעשית כחצר אחת, לפיכך לא הוה תני פתוחות זו לזו.